

Я досліджую світ
4 клас

Дата: 14.02.2025

Клас: 4 – Б

Предмет: *ЯДС*

Вчитель: Таран Н.В.

Тема: *Природа Південної Америки. Повторення. Ми – громадяни України*

Мета: розповідати про різноманітність природи материків; знаходити і показувати на картах материки, океани та інші об'єкти відповідно до навчального завдання; мати уявлення про Землю як спільний дім для всіх людей; обговорювати безпечне й доцільне використання знань про природу; наводити приклади використання людиною природничо-наукових знань; формувати позитивне ставлення до навчання; виховувати дружні стосунки в класі, доброзичливе ставлення до учнів школи; розвивати увагу, мислення, мовлення.

Сьогодні
12.02.2025

Організація класу

Розпочнемо наш урок. Девіз нашого уроку:

Вигадай,
пробуй,
твори!

Розум,
фантазію
прояви!

Сьогодні
12.02.2025

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

LIVE

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

У якій частині світу розміщений материк
Південна Америка?

Назвіть материки – сусіди Південної
Америки.

Материк *Південна Америка* повністю розташований у Західній півкулі. Своїми контурами він нагадує трикутник. Більша частина материка розміщена на південь від екватора. За площею материк посідає четверте місце.

- Які океани омивають Південну Америку?

За рельєфом поверхню материка можна умовно поділити на дві частини: західну – гірську, де вузькою смугою простягнулися гори *Анди*, та широку рівнинну територію. Анди величезною стіною відмежували материк від Тихого океану. Найвища їхня вершина – гора *Аконкагуа*.

Материк
Південна
Америка

Материк багатий на корисні копалини: нафту, природний газ, залізну руду, руди кольорових металів, золото, алмази.

Південна Америка – найбільш дощовий материк, оскільки значна його частина розміщена поблизу екватора. Тут найвологіше місце на Землі. Південну Америку називають материком контрастів, адже на південному заході розташована пустеля

Атакама. Це одне з найпосушливіших місць на Землі, оскільки роками тут може не випадати жодної краплі дощу.

Водоспад Ігуасу

На території Південної Америки протікає найбільша річка Землі – **Амазонка**. Друга за величиною річка материка – **Парана** – утворює **водоспад Ігуасу**. Водоспадів на річках Південної Америки безліч. Тут розташований найвищий водоспад у світі – **Анхель**. Південна Америка багата на озера. Найбільше озеро цього материка – **Маракайбо**. Найбільше високогірне озеро, розташоване в Андах, – **Тітікака**. У ньому солі більше, ніж в інших прісноводних озерах. Температура його води постійна та становить $+14^{\circ}\text{C}$.

Населення Південної Америки складається з індіанців, представників африканських народів та європейців. Найбільш заселені узбережжя океанів. Значну частину населення залучено до видобутку корисних копалин. Завдяки сприятливим природним умовам тут вирощують банани, кавові дерева, сільськогосподарські культури, зокрема зернові, та розводять велику рогату худобу, свиней, курей, на півночі – оленів.

Амазонія – найбільша низовина планети Земля, розташована в басейні річки Амазонки, укрита вологим тропічним лісом.

Чому так кажуть

- Амазонські ліси Південної Америки – легені планети.

Припустіть, яка залежність існує між лісами та дощами й посухою.

Після вирубки дерев зменшиться обсяг водяної пари, яку Амазонські ліси виділяють в повітря. Отже, зменшиться вологість та кількість опадів над джунглями і, як наслідок, збільшиться посуха.

- четвертий за розміром материк
- більша частина у Південній півкулі

- на заході материка – гори Анди
- найвища гора – Аконкагуа (6096 м)

- найвологіше місце на Землі
- найбільше дощів
- найбільше лісів

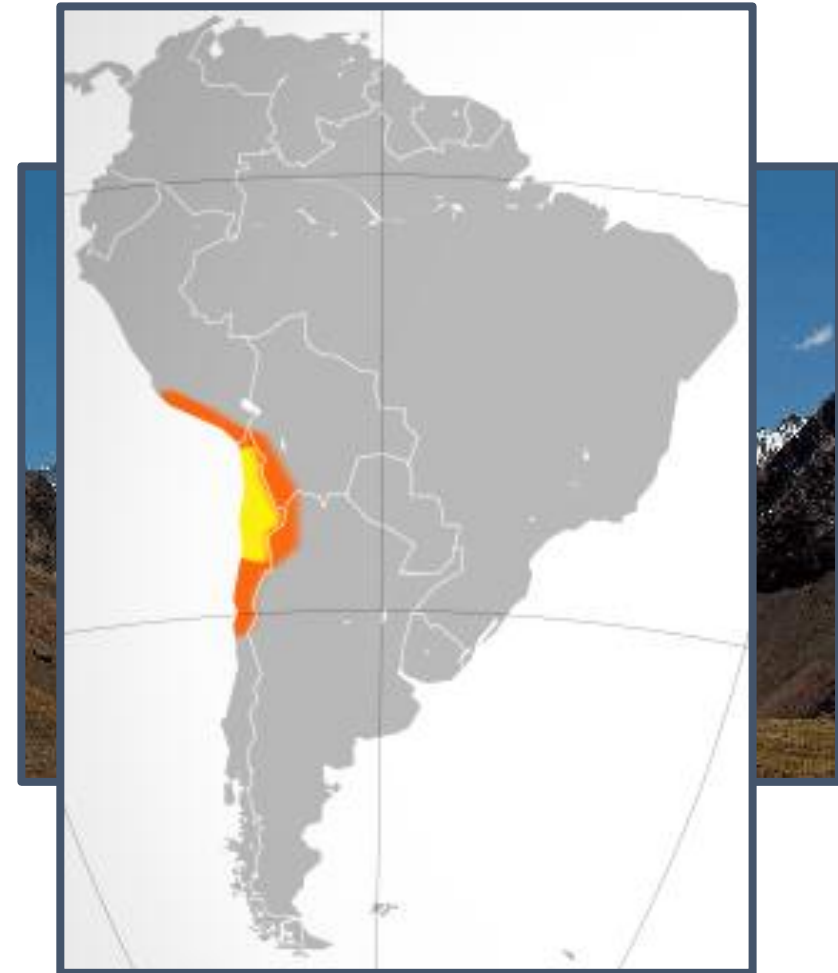

Південна Америка – четвертий за величиною материк.

Уздовж західного узбережжя
простягнулися високі гори – **Анди**.

Найвища точка Анд – гора **Аконкаґуа**.

На південному заході
розташована пустеля **Атакама**.

Атакама

**Одне з найпосушливіших
місць світу. Протягом
десятків років у цій пустелі
не випадає жодних опадів.**

Атакама

Останній раз дощі до Атакама приніс Ель-Ніньо, вітер, що зазвичай означає для Південної Америки грози та урагани. У жовтні 2015 року пустеля зацвіла.

На території Південної Америки протікає найбільша річка Землі - **Амазонка**.

В Південній Америці розташований найвищий водоспад у світі **Анхель**.

Найбільше озеро материка – **Маракайбо**.

Найбільше високогірне озеро, розташоване в Андах – **Тітікака**.

Амазонка

У басейні річки Амазонки знаходиться найбільший тропічний ліс у світі. Довжина Амазонки від початку Мараньйону до південного заходу острова Маражо близько 6 500 км і тому вона трохи поступається Нілу.

Амазонія – найбільша низовина планети Земля, розташована в басейні річки Амазонки, укрита вологим тропічним лісом.

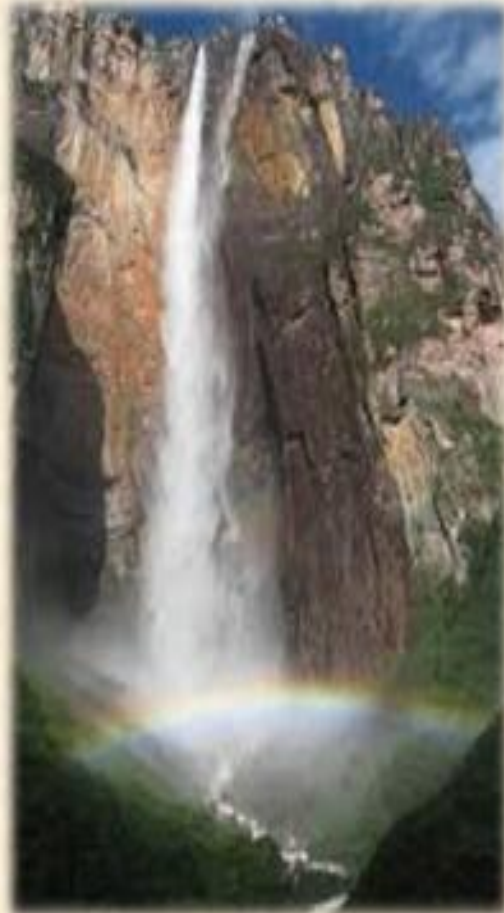

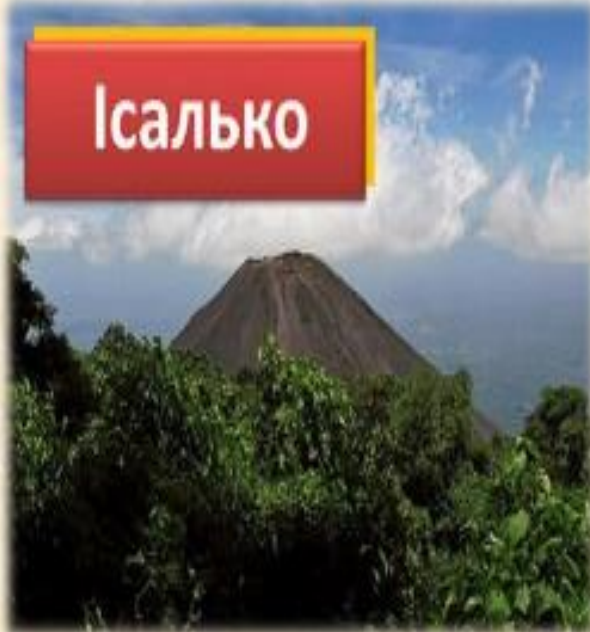
Анхель

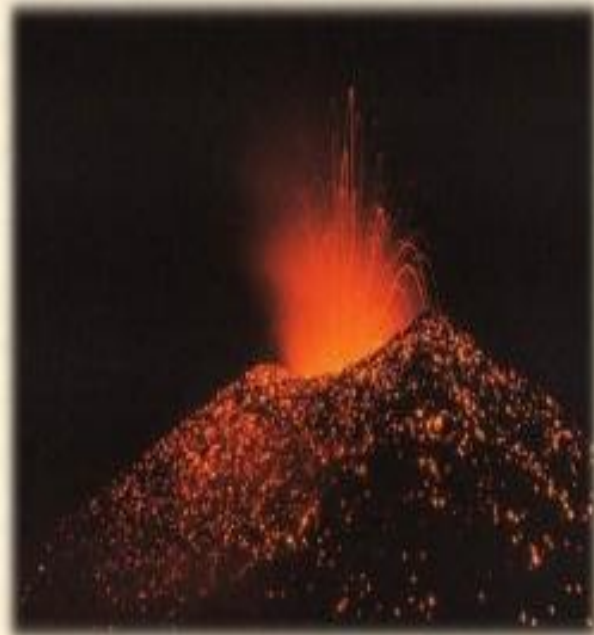
**Найвищий водоспад у світі.
Загальна висота 979 м.**

Ісалько

На узбережжі Сальвадору знаходиться відомий морякам всього світу природний маяк Іцалко (або Ісалько). Насправді, це вулкан, висотою близько 2 кілометрів. Кожні 8 хвилин тут виливалася магма і піднімався 300-метровий стовп диму. Надійність такого маяка перевірена безперервною 200-літньою роботою вулкана. Замок він лише у 1966 році.

Маракайбо

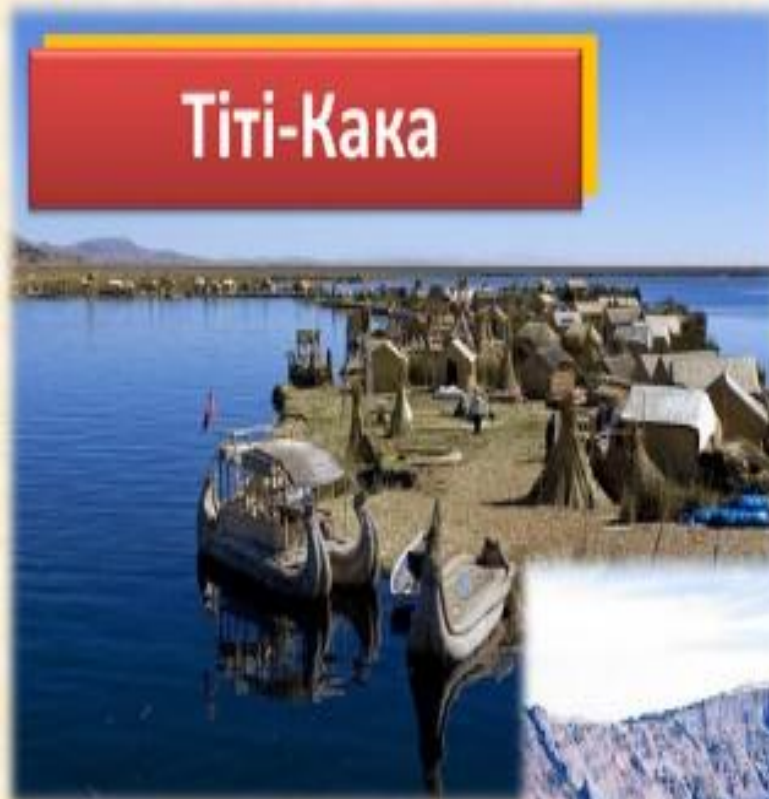

Найбільше озеро на
материку – Маракайбо.

Держава Венесуела
видобуває нафту у басейні
цього озера.

Тіті-Кака

На мові народів кечуа
(індіанці) назва означає
«скеля пуми».

У цьому озері
мешкають морські та
океанічні риби.

Найвище озеро в
світі, знаходиться на
висоті 3812 м над
рівнем моря.
Судоплавне. Солоне.

Каньо-Крісталес

Колумбійська річка
Каньо-Крісталес
вважається однією з
найкрасивіших і
незвичайних у
всьому світі.

Унікальності їй надає
велика кількість
різнокольорових
водоростей. Немов
червоні, жовті й зелені
нитки, вони наповнюють
водойму дивовижними
відтінками.

Каньо-Крісталес

Проте її кришталевисто-чиста
вода не містить жодних
мінералів чи солей, через це
її не радять пити людині, а у
самій річці абсолютно не
водиться риба.

Ігуасу

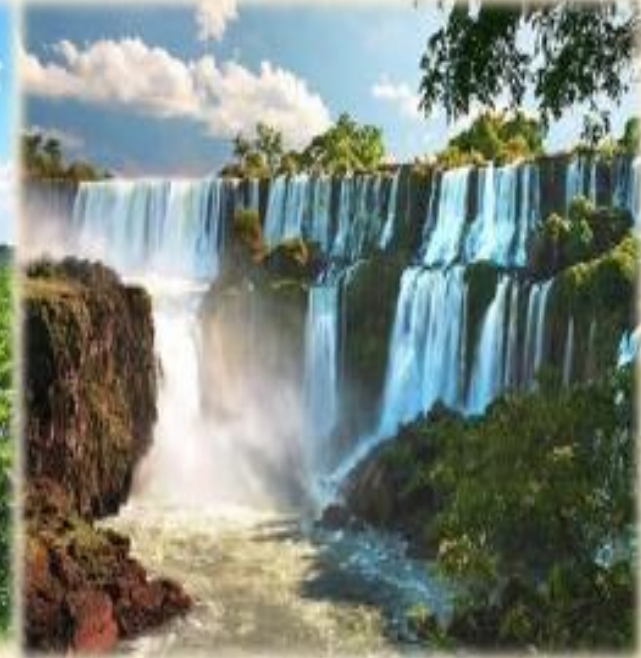
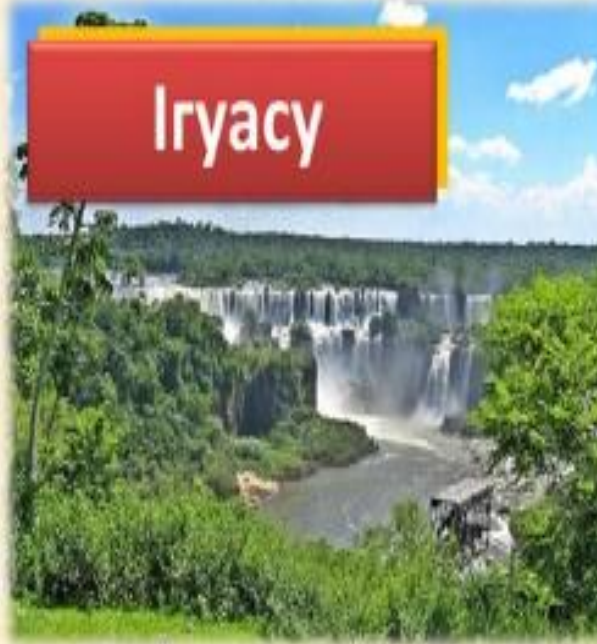
Каскад водоспадів на річці Ігуасу.
Назва Ігуасу походить від слів мови
гуарані у (вода) і *ûasú* (великий).

Водоспади розташовані на
межі аргентинського і бразильського
національних парків «Ігуасу».
Найбільший каскад — «Горло Диявола»
Висота падіння води становить 82 м

Ігуасу

Легенда свідчить, що бог
хотів одружитися на красивій
тубільці на ім'я Наїпу, але
вона втекла зі своїм коханим
на каное. У гніві бог розрізав
річку, створивши водоспад,
прирікаючи закоханих на
вічне падіння.

Які океани омивають Південну Америку?

Південна Америка - четвертий за площею материк планети. Вона розташована в Західній півкулі. Її, як і Африку, перетинає екватор. Береги Південної Америки омивають води Тихого і Атлантичного океанів. На території материка є рівнини, гори, великі ріки. Більша частина Південної Америки розташована в жаркому тепловому поясі Землі.

Амазонські ліси Південної Америки – легені планети.

Завдання 1

Підкресли назви півкуль, у яких розміщена Північна Америка.

Північна

Західна

Південна

Східна

Завдання 3

Користуючись картами шкільного атласу, запиши назви корисних копалин, на які багата Південна Америка. Заповни таблицю.

Назва корисних копалин	Умовні знаки
Алюмінієві руди	■
Кам'яне вугілля	■
Залізна руда	▲
Марганцеві руди	▼
Нафта	▲

Завдання 2

Познач на контурній карті:

екватор;
океани, які омивають береги
Південної Америки;
гори Анди та їхню найвищу
вершину;
річку Амазонку і водоспад
Анхель;
озера Маракайбо і Тітікака.

1. Покажіть на фізичній карті півкуль шкільного атласу материк Південна Америка та океани, які його омивають.

2. Чому Південну Америку називають материком контрастів?

3. Назвіть природні багатства, які є на цьому материку.

5. Продовжте речення (за вибором):
«Сьогодні я дізнався/дізналася...»;
«Було цікаво...»;
«Було складно...»;
«Я спробую...».

Перегляньте відео про Південну Америку за
посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=ckrSmSgo89g>

...водоспад Анхель –
найвищий у світі, його
висота 979 м. Він
розташований у
тропічних лісах
Венесуели, на території
Національного парку
Канайма.

Сьогодні
12.02.2025

Оціни роботу за допомогою фразеологізмів

Працювали так, що аж
дим ішов.

ТАК

НІ

Інформація була такою,
що аж молоко кисне.

ТАК

НІ

Я сьогодні на уроці бив
байдики.

ТАК

НІ

Ми були на коні.

ТАК

НІ

Чудово лясн поточили.

ТАК

НІ

Узяли нові знання, як
бика за роги.

ТАК

НІ

Сьогодні
12.02.2025

Домашнє завдання

Повторити тему на
ст. 47-48,
зошит ст. 26, 27(3, 5).

*Роботи надсилайте на
Human.*